Anul LXXVI Sibiu, 15 Februar 1928 Nr. 14

Telegraful Român

Organ naţional-b

15 FEB 928 ROMÂNIA

(Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Regimul cultelor minoritare

Baptismul între confesiunile recunoscute?

Proiectul de lege al regimului cultelor minoritare conţine — între dispoziţiile sale greşite sau cel puţin de prisos — şi recunoaşterea *baptismului* lângă celelalte 8 confesiuni minoritare ale ţării româneşti.

Articolul 19, al proiectului, ar cuprinde următoarele:

Pe lângă cultul ortodox, a cărui organizare este determinată prin lege specială, în statul român există următoarele culte recunoscute:

a) Cultul greco catolic (unit),
b) Cultul catolic de rit latin şi armean,
c) Cultul reformat,
d) Cultul evangelic-luteran,
e) Cultul unitar,
f) Cultul gregorian,
g) Cultul mozaic,
h) Cultul mohamedan, şi
i) Cultul baptist.

Avem, în ţara aceasta, cu reputaţie de nesfârşită toleranţă, vreo 30 mii de baptişti, conform numărătoarei făcute de ei înşişi, nu de noi, — fiind stăpânirile noastre de credinţă că «mai e vreme», şi că nu trebue să ne pripim şi să ne cunoaştem exact numărul locuitorilor ţării după limbă, confesiune şi celelalte atribute...

Pentru această cantitate disparentă — 30 mii! — de cetăţeni baptişti, proectul se crede îndatorat să fie cât se poate de prevenitor şi să răspundă cu o recunoaştere a acelora, ai căror fraţi, în afară de hotarele ţării noastre, ne cârtesc în fel şi chip în faţa străinătăţii europene şi americane.

Unele gazete încearcă a explica faptul acesta, din cale afară generos, prin împrejurarea, că guvernul voind să facă un *împrumut extern*, nu l-ar putea primi din Anglia şi America, decât prin *favoare* acordată — baptismului, patronat de aceste state.

Umblând pe calea aceasta, ne vom trezi că în curând au să fie negreşit «recunoscuţi» şi adventiştii de ziua a şaptea, cu alte secte împreună, de acelaş fel, — căci doar, ca oameni cari ne respectăm, avem să fim consecvenţi în înzestrarea «religiilor» cu drepturi egale.

Nu mai pomenim, de astădată, nimic despre *iubirea de ţară*, ce se desprinde din făptuirile, mai vechi şi mai nouă, ale sectanţilor toleraţi şi favorizaţi în mijlocul mult răbdătorului şi blândului popor românesc dela ţară.

Ne mărginim să publicăm *scrisoarea* ce ni-o trimite acum unul dintre preoţii satelor noastre ardelene. Din comuna Vârmaga, protopopiatul dela Deva, ne scrie parohul local, părintele Aurel Borţian, între altele, următoarele:

Scriu aceste rânduri, izvorâte dintr'un suflet îngrijorat, care îşi face apostolia într'un săticel aşezat la poalele Munţilor apuseni, unde secta baptistă numără astăzi 31 de indivizi.

Nu vorbesc de primejdia de care a fost ameninţată biserica dreptmăritoare de aici până la venirea mea, ci de primejdia mare de care va fi ameninţată biserica neamului întreg, împreună cu statul clădit prin jertfa celor 800 de mii de morţi, dacă noi vom tăcea când proiectul legii cultelor prevede recunoaşterea baptismului alături de confesiunile celelalte din ţară.

Fiii laici ai bisericii dreptmăritoare anunţă, în ziare, primejdia sectanţilor, ear noi pionerii credinţii străbune ne-am strâns în conferenţe, ca sfătuindu-ne să găsim arme cât mai bune pentru apărare.

Noi preoţii, cari am apărat şi apărăm din tot sufletul credinţa strămoşească şi cari cunoaştem uneltele de propagandă ale sectanţilor, trăind aproape de ei, avem să protestăm şi să strigăm cu toţii că: orce sectă, care va fi recunoscută între confesiuni devine o primejdie pentru stat şi pentru biserică.

Dar, nu numai noi preoţii, ci împreună cu noi biserica dreptmăritoare întreagă, care ne-a ocrotit sufletele până astăzi, biserica aceea care a crescut pe umilii dascăli de pe vremuri, sădind în sufletul înaintaşilor noştri, alături de credinţa în Dumnezeu, şi sămânţa ideii naţionale, cere dela fiii săi să lupte din răsputeri şi să se opună recunoaşterii baptismului.

Inimile celor ce au fericirea de-a trăi departe de această sectă, trebue să simtă la fel cu inimile noastre, a celor cari ne frământăm cu gândul cum să oprim propaganda subversivă a sectanţilor, în vederea idealului nostru care este: religiozitatea şi moralitatea poporului, înfăptuirea unităţii sufleteşti, mergând pe calea binelui, dreptăţii şi a adevărului.

Legea e proiect încă, şi până nu se pune în desbatere, sântem mai ales datori să-l denunţăm ca primejdios neamului şi bisericii sale...

FOIŞOARA

REGULAMENT

(Urmare).

CAPITOLUL VI

Consistorul spiritual mitropoiltan

Instanţa de apel

Art. 235. Pe lângă cele trei mitropolii istorice funcţionează câte un consistor spiritual mitropolitan, ca instanţă de apel, şi anume: La Bucureşti pentru mitropolia Ungro-Vlahiei, la Iaşi pentru mitropolia Moldovei, a Bucovinei şi a Basarabiei, şi la Sibiu pentru mitropolia Ardealului.

Art. 236. Consistorul spiritual mitropolitan se compune:

a) Bucureşti din 5 membri ordinari şi 5 membri supleanţi;

b) Iaşi din 8 membri ordinari şi 8 membri supleanţi, iar

c) Sibiu din 5 membri ordinari şi 5 membri supleanţi.

Art. 237. Atât membrii ordinari, cât şi cei supleanţi sânt delegaţi în consistorul spiritual mitropolitan, câte unul de fiecare adunare eparhială a fiecărei episcopii din cele care compun circumscripţia jurisdicţională a consistorului spiritual mitropolitan, cu aprobarea chiriarhului şi pe termen de 6 ani.

Art. 238. Spre a fi ales membri în consistorul spiritual mitropolitan, se cer aceleaşi condiţii ca şi membrilor consistorului spiritual eparhial, bucurându-se de aceleaşi drepturi şi datorii ca şi aceia.

Art. 239. Preşedintele consistorului spiritual mitropolitan se numeşte de mitropolit pe toată durata mandatului, dintre membrii delegaţi.

Art. 240. Şedinţele consistorului spiritual mitropolitan se ţin cu majoritatea absolută a membrilor.

Hotărârile se iau cu majoritatea membrilor prezenţi.

Art. 241. In cazuri de caterisire, consistorul spiritual mitropolitan judecă cu totalitatea membrilor, şi sentinţa se pronunţă cu majoritatea lor absolută.

Competinţa consistorului spiritual mitropolitan

Art. 242. Consistorul spiritual mitropolitan judecă, în a doua instanţă, toate apelurile venite dela consistoriile spirituale eparhiale din circumscripţia sa jurisdicţională.

Art. 243. Ca instanţă de apel are competinţa să se extindă atât asupra fondului cauzei, cât şi asupra formalităţilor de procedură pentru apelurile întrate spre judecată.

Art. 244. In contra sentiţei date de prima instanţă cu drept de apel, acest drept îl pot exercita atât părţile, cât şi acuzarea.

Art. 245. Apelul se declară la preşedintele consistorului eparhial a cărui sentinţă se apelează.

Art. 246. Termenul de apel este de cel mult 30 zile dela data comunicării sentinţei consistorului spiritual eparhial.

Apelul intrat după acest termen se respinge.

Art. 247. Apelul va fi semnat de apelant.

Art. 248. Cererea de apel va cuprinde: numele, pronumele, profesia şi domiciliul apelantului şi al părţilor cu care a fost în judecată, cum şi motivele de apel. Ea va fi timbrată cu timbru legal şi redactată în termeni cuviincioşi.

Apelul redactat în termini necuviincioşi se respinge.

De asemenea se va alătura la cererea de apel şi copie legalizată de pe hotărâre, sau de pe dispozitivul hotărârii apelate. Dacă apelantul

Conducătorii sectanților sânt plătiți, de obicei cu bani grei din străinătate. In părțile noastre, — de sigur și în alte locuri, — dacă proiectul va deveni lege în toată forma, sântem amenințați să pierdem un mare procent de credincioși...

*

Cei chemați vor înțelege oare cu toții despre ce este vorba, — până a nu fi prea târziu?

Religie și Știință

Dumineca trecută a ținut o interesantă conferență despre Religie și Știință la cercul militar-civil din localitate învățatul Rector al politehnicei din Timișoara dl *Dr. V. Vulcovici*, în fața unui select și numeros auditoriu.

Inainte de începerea conferenței dl General Găvănescu, Comandantul Corpului VII de armată, organizatorul interesantului ciclu de conferințe din iarna aceasta la Cercul Militar-Civil, prin cuvinte alese a prezentat pe dl conferențiar accentuând, că a avut o inspirație fericită dl Ministru atunci, când înainte cu 7 ani a chemat în fruntea școalei politehnice din Timișoara pe distinsul profesor Vulcovici dela Iași. Dsa a făcut din această școală un lăcaș măreț, nu numai în ce privește construcția arhitectonică și artistică, ci și în ceea ce privește construcția sufletească a elevilor.

Mulțumind dl conferențiar elogioaselor cuvinte ale dlui General Găvănescu, timp de o oră și jumătate a arătat că între Religiune și adevărata Știință este numai un conflict aparent. Dacă există conflict între religie și știință este numai aparent, provenit din intrasigență și ignoranță, din rea voință și exces de zel.

Religiunea și știința încap foarte bine una lângă alta și se completează reciproc, ceeace a documentat provocându-se la cei mai mari învățați ai lumii.

In partea ultimă a conferenței a arătat superioritatea creștinismului față de celelalte religiuni și în deosebi față de budhism, accentuând rolul bisericei ortodoxe în viața și desvoltarea poporului român și a încheiat scoțând în relief toleranța ortodoxiei în contrast cu intoleranța catolicismului apusean, care de multeori s'a pus în conflict cu oameni ai științei folosindu-se de mijloace condamnate de Intemeietorul creștinismului, de blândul Nazarinean, cum a fost arderea pe rug, inchiziționea și celelalte.

Creștinismul nostru ortodox — spunea distinsul conferențiar — nouă ne este scump. Ne este scump, că religia noastră ortodoxă este un creștinism tolerant, este o calitate pe care religia occidentală n'a avut-o.

Nouă ne este scump acest creștinism, pentrucă ortodoxia a fost conservatoarea limbei, a datinilor, a firei și a neamului nostru.

Dacă vorbim, cum vorbim, și avem sufletul pe care îl avem, apoi ortodoxiei îl datorăm.

Numerosul auditor în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a felicitat pe dl Vulcovici un bărbat cu o vastă și temeinică cultură pentru agilitatea cu care a știut să expună într'un mod simplu și înțeles de toți cele mai subtile cestiuni.

Mulțumim dlui Dr. Vulcovici pentru cinstea făcută orașului nostru prin conferența ținută — ear dlui General Găvănescu pentru fericita inspirație că l-a invitat.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei. — Râvna profesorilor de religie. — Din parohii. —

Darurile mai nouă, primite cu menirea de-a reface sfântul așezământ dela Sâmbăta de sus, în ținutul Făgărașului, sânt următoarele:

Dela Sf. Mitropolie a *Moldovei* și *Sucevei:*

1. Prin colectă, în care se remarcă: Mănăstirea *Neamța*, din jud. Neamțu, cu Lei 1000, I. P. C. Sa Arhimandritul *Ghenadie Caraja* din Bistrița, cu Lei 1000, dela alți credincioși Lei 8311, în total 10311
2. Prin plasare de cărămizi 14940

Dela dl *Jeronim Ciocan*, profesor de religie în Hațeg: a colectat Lei 430, și a plasat cărămizi în valoare de Lei 3800, în total 4230

Dela dl *Valer Fugătă*, catehet în Brad: a colectat dela societatea «*Sf. Gheorghe*» a liceului «Avram Iancu» din *Brad* Lei 1000, și a plasat cărămizi în valoare de Lei 300, în total 1300

Dela parohiile protopopiatului *Băița*, s'a colectat 4230

Total 35,011

Suma de mai 'nainte 3.150,449

Total general 3.185,460

INFORMAȚIUNI

Senatul universitar și ministerul. Rectoratul universității dela Iași recomandase ministerului instrucției, între alți profesori, pe I. P. C. Sa arhimandritul *Scriban*, ca profesor titular la facultatea teologică din Chișinău. Ministerul l-a numit însă profesor suplinitor. Senatul universitar din Iași, în ședința de Vineri, săptămâna trecută, a hotărât să se propună ministerului de a declara catedra vacantă scoțându-o la concurs, sau de a fi numit profesor definitiv Arhim. Scriban.

Plecarea dlui N. Iorga în străinătate. Dl profesor N. Iorga, șeful Partidului Național, a plecat în 10 l. c. la Paris, cu Simplonul. Dl profesor N. Iorga va rămânea în capitala Franței o lună de zile, pentru a face prelegeri la Sorbona și cursuri la Școala Română din Fontenay aux Roses.

Alegerea de protopop. In 10 Februarie a. c., s'a întrunit în Agnita adunarea protopopească sub prezidiul comisarului consistorial Virgil Nistor, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Agnita, devenit vacant prin retragerea octogenarului protoiereu Ioachim Muntean, după o mănoasă activitate de peste o jumătate de veac în bine meritatul stat de pensiune.

Unicul concurent părintele Emil Păcală din Dealul Frumos a întrunit aproape totalitatea voturilor membrilor prezenți. Alegerea a decurs în cea mai bună ordine.

Mărci poștale comemorative. Direcția generală a poștelor va tipări, cu ocazia împlinirii a 50 ani dela realipirea Dobrogei, mărci poștale jubilare. In același timp, împlinindu-se și 10 ani dela unirea Basarabiei cu patria-mamă, se va tipări o singură serie de mărci. Clișeele vor reprezenta: Podul de peste Dunăre; cei doi străjeri ai podului; Adam Clisi; portul Constanța; Castelul regal dela Balcic, Cetatea dela Hotin, Cetatea Albă; Casa Sfatului țării din Chișinău.

Sărbătorirea unui preot. Duminecă, în 5 l. c., s'a adunat în sf. biserică din Dârste-Brașov, la vecernie, un număr impunător de credincioși, cari luau parte la rugăciunile rostite de preoțimea Cercului religios din orașul Brașov, întrunită pentru a face slujbă în sobor și a asculta sfaturile duhovnicești ale păstorilor de suflete. La sfârșitul vecerniei, păr. protopop Dr. Iosif Blaga, în frumoase și însuflețite cuvinte, relevă viața și activitatea vrednicului preot și paroh *Ioan Broșu* din Dârste Brașov, și citește apoi actul prin care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* acordă distincția și ofere brâul roșu merituosului slujitor al altarului, părintelui Ioan Broșu, pentru munca și stăruința, cu pricepere adusă, în cursul a 42 de ani, în păstorirea credincioșilor săi. Adânc emoționat răspunde preotul sărbătorit, făgăduind să îndeplinească și mai departe cu râvnă opera de propovăduire a credinței și mulțumind în călduroase cuvinte tuturor celorce au luat parte la actul acestei sărbătoriri.

† **Prot. Adrian P. Deseanu**, al Vașcăului, din eparhia aradană, a răposat în clinica din Cluj, după lungi și grele suferințe, în vârstă de 59 ani. A fost una dintre figurile reprezentative ale clerului eparhial, vechi și idealist luptător. A înzestrat tractul său, unde a păstorit 19 ani, cu o frumoasă casă și cu o bibliotecă protopopească. Inmormântarea i s'a făcut în Vașcău, în 2 Februar 1928, servind prohodul P. S. Sa arhiereul Andrei Crișanul, în fruntea unui sobor de preoți. Odihnească în pace!

voește a se servi și de alte acte afară de cele depuse în dosarul consistorului spiritual eparhial, va trebui să le depună odată cu cererea de apel în care se va face mențiune despre aceasta.

Art. 249. Președintele consistorului spiritual eparhial, îndată ce primește cererea de apel, dispune trimiterea ei împreună cu întreg dosarul cauzei consistorului spiritual mitropolitan.

Art. 250. Președintele consistorului spiritual mitropolitan primind apelul îl înscrie pe registru de judecată în termen de cel mult 10 zile și hotărește data de înfățișare a părților și emite citațiunile.

Art. 251. In apel nu se face nici o cerere nouă care nu s'a făcut la prima instanță, afară de cereri care servesc ca mijloace de apărare la cauza apelată.

In apel nu se va putea schimba nici cauza, nici obiectul pricinei și nici calitățile părților.

Art. 252. Pierderea termenului de apel atrage după sine definitivarea sentinței.

Procedura consistorului spiritual mitropolitan

Art. 253. Procedura în fața consistorului spiritual mitropolitan se urmează după orânduelile prevăzute la consistorul spiritual mitropolitan.

Art. 254. Dacă cauza apelată nu pare judecătorilor destul de bine instruită în prima instanță, ei vor putea să întregească toate lipsurile constatate.

Art. 255. Sentința consistorului spiritual mitropolitan se extinde atât asupra formelor de procedură, cât și asupra fondului. Ea poate să confirme, ori să schimbe în total sau în parte hotărârea specială.

Art. 256. Hotărârile consistorului spiritual mitropolitan se dau cu drept de recurs.

In caz de caterisire pentru abateri dela doctrină și ritual, recursul se îndreaptă direct către Sf. Sinod.

Art. 257. Recursul trebuie făcut în timp de 30 zile dela primirea sentinței.

Art. 258. Convocarea consistorului se face în scris de președinte, ear membrii sânt datori să se conformeze.

Călcarea acestei dispoziții, fără motiv de forță majoră, atrage pentru prima oară pierderea onorarului pentru ziua convocării, ear pentru a doua oară, pe lângă pierderea onorarului, poate atrage și pedepse disciplinare din partea comisiunii disciplinare căreia i se va adresa președintele.

Despre ședințe

Art. 259. Ședințele consistorului spiritual mitropolitan se vor deschide la ora 12 și durează până la ora 18.

Neprezentarea membrilor la ora legală și la lucrările consistorului constitue act de lipsă dela datorie.

Este permis judecătorilor, pentru terminarea unui proces început în orele legale, să rânduească o ședință de noapte, care însă nu se va prelungi după miezul nopții.

Ședințele consistorului spiritual mitropolitan nu sânt publice și la ele nu pot asista decât părțile împricinate, martorii și apărătorii lor.

Art. 260. Când consistorul spiritual mitropolitan va cere părților să depună concluziuni înscris, acestea trebuie depuse la grefă cel puțin cu o zi înainte de termenul fixat pentru pronunțarea deciziunii.

Grefierul este dator a le vizà și dată.

Odată depuse aceste concluziuni nu mai pot fi retrase. Se poate însă depune un supliment de concluziuni înlăuntrul termenului fixat.

Art. 261. Toate actele depuse de părți în instanță vor trebui să fie

Mareşal — evacuat. Din Paris se vesteşte, că mareşalul *Joffre*, de a cărui nume este legată marea şi glorioasa bătălie dela Marna, a fost zilele acestea poftit, pe baza legii, de proprietarul casei unde locueşte, să se mute în altă casă, ca orce simplu chiriaş, căci «legea e lege», şi nu ocroteşte pe nimeni de evacuare. Dacă s'a găsit între francezi *un* proprietar cu asemenea mentalitate, în schimb s'au aflat la moment alţi proprietari, bogaţi şi mai puţin bogaţi, cari de pretutindeni s'au grăbit să facă oferte şi să anunţe mareşalului evacuat: «*Veniţi la mine, domnule mareşal, casa mea este a voastră!*» Joffre a rămas, negreşit, emoţionat de sentimentele doveditoare de recunoştinţă şi devotament din partea celor mulţi şi buni, cari nu uită niciodată pe eroul salvator din clipele de grea cumpănă pentru Franţa; — ofertele însă le-a refuzat.

Arta muzicală română în străinătate Societatea de muzică, sub conducerea dlui Marcel Botez, cunoscută şi admirată în ţara noastră, «*Cântarea României*», face de prezent un mare turneu în străinătate. După succese strălucite, obţinute în Elveţia, Cântarea României a dat în 8 Februar un concert în *Paris*, în sala Saveau. Programul cuprindea cântări liturgice şi cântece din popor. Publicul francez a rămas încântat de minunaţii noştri cântăreţi şi i-a aclamat cu mare însufleţire.

Teatru şi petrecere în Turnişor. Reuniunea femeilor ort. române din Turnişor invită la producţiunea teatrală, împreunată cu joc — se vor reprezenta două piese cu frumoase tablouri — în sala «Casei Culturale» române din Turnişor, Duminecă, în 19 Februar 1928. Inceputul la 7½ ore seara. Loc. I 45 Lei; Loc II 35 Lei; Loc de stat 25 Lei. — Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului societăţii.

Ştiri scurte. La inaugurarea noului local pentru clubul presei din Washington, preşedintele Statelor-unite, Coolidge a spus, în discursul său, că datoria primordială a ziarelor este: a colabora cu guvernul în scopul apărării intereselor ţării în faţa străinătăţii.

— Bancnote falşe, de 1000 lei, s'au descoperit la Timişoara. Poliţia cercetează.

— Cu ocazia centenarului romantismului, se vor emite în Franţa timbre poştale cu efigia lui Victor Hugo şi Lamartine.

— Din Viena se anunţă că, după ultima statistică, numărul persoanelor fără confesiune se ridică, în capitala austriacă, la 25 mii. Pierderile cele mari simţitoare le înregistrează biserica romano-catolică şi religia mozaică.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea de muzică Gh. Dima. In vederea apropiatelor serbări ale semicentenarului, Reuniunea trimite următorul apel sprijinitorilor ei: «Reuniunea română de muzică «Gh Dima» din Sibiu, împlineşte anul acesta 50 de ani dela înfiinţarea ei. Adunarea generală din 1927 a decis, ca împlinirea unei jumătăţi de veac al existenţei acestei reuniuni să o serbeze cu toată demnitatea şi solemnitatea cuvenită. Serbările vor fi în zilele de 19, 20 şi 21 Mai 1928. Spre a ne prezenta în mod demn, Vă rugăm să binevoiţi a ne da preţiosul Dv. concurs. Repetiţiile se ţin Miercurea şi Sâmbăta, dela ora 6—8 p. m. în sala dela «Musikverein», str. General Moşoiu Nr. 2. *Dr. Crăciunescu*, preşedinte; *A. Odor*, secretar.

Teatru. Piesă uşoară, cu muzică sentimentală şi cu text pornit uneori spre desfrâu, s'a reprezentat, — şcolarii n'ar avea ce căuta acolo, — Sâmbătă seara în turneul companiei lirice a simpaticului cântăreţ Leonard, a cărui trupă teatrală nu este cu nimic inferioară trupelor străine, care se perândează pe scena teatrului sibian. Sala s'a amuzat în jocul vioi al actorilor din piesa care, cu toată banalitatea ei, avea oarecare fond de adevăr în înfăţişarea moravurilor corupte ale oraşelor mai mari. — Pentru Duminecă, în 19 Februar, ora 8 şi jum., este anunţată reprezentaţia marei artiste Marioara Voiculescu. Va juca, împreună cu un distins ansamblu al teatrului naţional din capitală, drama *Invierea*, după Tolstoi. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Unirea principatelor române

Dintr'o comemorare a zilei de 24 Ianuar

(Sfârşit)

IV. Dorul unirii

La stăruinţa neclintită a acestor glasuri, din care licărea nădejdea şi voinţa reînvierii, pornit-au crainici dela masa verde, să vadă cu ochii lor colibele, cadavrele, şi să audă cu urechile lor suspinul şi dorul poporului. Când au sosit, «ţara întreagă s'a transformat pentru ei într'un leagăn de flori şi binecuvântările a cinci milioane de români au fost muzica minunată care i-a adormit seara şi i-a deşteptat dimineaţa». Şi cutrierând amândouă ţările, auzit-au:

— «Am fost călcaţi în picioare de popoarele străine!... Am fost îngenunchiaţi în colbul tuturor umilirilor»...

— «Rupeţi oricare foaie din analele trecutului românilor, strângeţi-o în pumnul vostru şi va curge: lacrimă şi sânge!»...

— «De trei veacuri zace poporul românesc, ca Lazăr, în mormântul somnului de moarte!... Ear acum, după furtuna războaielor, de s'ar ridica curcubeul păcii!... O, de s'ar zice azi şi noului Lazăr: «Scoală-te şi vino după mine!»... O, de s'ar scula şi poporul românesc!... De şi-ar arunca giulgiurile mucegăite de mormânt!... De ar fi earăş tânăr şi plin de viaţă şi de viitor!»...

— «Să unim Moldova cu Muntenia! Să tragem ca împrejurul unui loc sterp un gard mare şi strajnic! Locul numai să fie închis şi în curând, fără să fie arat, fără să fie semănat, vor veni vânturile, vor veni paserile cerului şi vor aduce seminţe de flori şi de copaci. In curând ici-colea va răsări câte o floare, câte un copăcel. Copacii vor creşte şi la umbră, sub copaci, vom avea o livadă mare şi frumoasă. In copaci vor cânta paserile şi la umbră se vor veseli oamenii binecuvântând pe Dumnezeu!»...

V. Graiul urnelor

Această melodie dulce a dorului unirii s'a imprimat adânc, în sufletele solilor înalţi. Mai aşteptau cuvântul urnelor. Sosit-a şi ziua mare. In două ţări ţin sobor aleşii aceluiaş popor. Răsună glasuri respicate:

— «Fraţilor, să ascultăm de inima poporului nostru, care ne strigă neîncetat: unire şi unire!»...

— «Să ne pătrundem bine de sfinţenia sacerdoţiului ce avem să împlinim; să nu uităm că fiecare vot este o împărtăşire cu trupul şi cu sufletul, deci cu viaţa naţiunii noastre întregi, şi vai celor cari în această sfântă taină ar siluì conştiinţa lor!

— «Fraţilor, nu este act mai măreţ pe lume, decât învierea unei naţii, care cere şi merită a se pune în rândul naţiilor demne şi respectate! Şi nu este misiune mai nobilă, decât aceea de a conlucra la realizarea unui asemenea act! Ferice de acela, care este chemat a împlini o aşa mare misiune!»...

Incepe votarea. Pornesc ear lacrimi şi glasuri felurite.

Un moş rosteşte tremurând:

«Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a lungit viaţa, să văd cea mai frumoasă zi a neamului meu românesc!»...

Un preot mărturiseşte:

...«Cu lacrimi în ochi m'au rugat alegătorii să votez pentru dorinţa naţiei: unirea principatelor!»...

Ear plugarul Ioan Roată rostì în sinceritate ţărănească:

...«Noi nu ştim a ura!... Dar Dumnezeu ştie a se îndura!»...

Sfârşit. Scrutiniu. Rezultatul: «Vivat unirea!»...

Aceasta împotriva milioanelor ispititoare ieşite din buzunare princiare şi împotriva falşificărilor iscusite ale caimacamilor străini! Ce vremuri! Ce oameni!

VI. Domnul

Unirea încuviinţată, urmează alegerea prinţului, a voevodului.

E ziua de 5/24 Ianuar 1859. Şi în divanul de la Iaşi 48 de deputaţi, ear în cel din Bucureşti 49, se întruniră să deie ţării lor stăpân.

Mitropolitul, alb ca earna, le vorbeşte în glas profetic:

...«Aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa. Acum se pogoară mila lui Dumnezeu peste ţara noastră, ca ploaia pe pământ. Cu noi este acum dreapta Celui prea Inalt. Veniţi de votaţi şi subscrieţi!»...

Pe masă stă crucea şi evanghelia. Deputaţii toţi se închină cu evlavie şi c'o inimă şi un gând votează: Colonelul Alecu Cuza...

Potop de urale pornesc în slavă:

Trăească Domnul nostru! Eată-l e adus la tribună. Cu mânile pe sf. cruce şi pe sf. evanghelie rosteşte tare:

«Jur în numele prea Sfintei Treimi şi în faţa ţării mele, că voi păzì cu sfinţenie drepturile şi interesele patriei mele, că în toată domnia mea voi priveghia la respectarea legilor pentru toţi, că voi uita toată prigonirea şi toată ura, că voi iubì pe cei cari m'au iubit şi pe cei cari m'au urât, şi că voi avea înaintea ochilor mei numai binele şi fericirea naţiei mele. Aşa Dumnezeu şi compatrioţii să-mi fie în ajutor!...»

Şi Domnului un glas blajin îi răspunde:

«Măria Ta! Ce mare şi frumoasă-ţi este misia! Eşti chemat să deschizi o epocă nouă. Fii dar omul epocei... Fii bun şi blând, fii bun mai ales pentru aceia, pentru cari mai toţi domnii trecuţi au fost sau nepăsători, sau răi! Impacă patimile şi urile dintre noi. Introdu ear strămoşasca frăţie! Urechea ta să fie pururea deschisă pentru adevăr şi totdeauna închisă pentru minciună şi vicleníe. Porţi un frumos şi scump nume, numele lui Alexandru cel bun, să trăieşti mulţi ani, ca şi dânsul! Şi nu-ţi uita de cuvintele lui înţelepte:

«România nu are alt ocrotitor, decât pe Dumnezeu şi sabia sa!»...

Alt glas se îndreaptă spre deputaţi:

...«Fraţilor, voi veţi avea mândria a spune nepoţilor voştri, că aţi pus cea dintâi peatră la acest nou edificiu, şi accentele vocei şi recunoştinţei lor se vor transmite răsunând din generaţie în generaţie. Actul nostru este din cele mai morale. Azi este aplaudat de toată naţiunea română. Peste puţin îl va aplauda Europa întreagă. Să strigăm dar într'un glas: Să trăească Domnul nostru!»...

VII. Să ne împărtăşim cu duhul

S'au scurs decenii. Şi lumina actului unirii tot mai mult sporeşte cu scurgerea vremii. Tot mai mult limpezeşte gândurile şi tot mai mult ne nobilitează simţirile.

Să ne împărtăşim cu duhul din măreţia vremii mari şi a sufletelor mari, care prin lupte şi jertfe urzit-au pânza minunată a unirii. Să ne biruim şi noi toată ura şi patima, şi să întronăm de sârg strămoşeasca frăţietate. Sinceră, activă, eroică. Pentrucă azi sânt mai actuale înţeleptele cuvinte ale voevodului cuminte: «România nu are alt ocrotitor, decât pe Dumnezeu şi sabia ei!»... *Pr. A. Nanu.*

---

vizate de preşedintele şedinţei chiar în ziua prezentării lor.

Art. 262. Membrii consistorului spiritual mitropolitan sânt datori a nu lăsa prin atitudinea lor a se înţelege opiniunile ce ar avea în procesul ce judecă, sub sancţinnea dela art. 229.

Serviciul grefei

Art. 263. Fiecare consistor spiritual mitropolitan va avea un grefier, de preferinţă cleric, cu mai multe ajutoare, dintre care unul cel puţin, care va îndeplinì funcţiunea de registrator şi arhivar.

Atât grefierul, cât şi ajutoarele sale vor trebuì să îndeplinească condiţiunile cerute de statutul funcţionarilor publici şi se vor bucura de aceleaşi drepturi ca şi funcţionarii publici.

CAPITOLUL VII

Consistorul spiritual central

Art. 264. Pentru afacerile disciplinare şi judecătoreşti, venite dela consistoriile spirituale mitropolitane, funcţionează, ca instanţă de recurs şi pentru asigurarea unităţii de jurisprudenţă, consistorul spiritual central, compus din 5 preoţi cu o vechime de cel puţin 10 ani de preoţie, cu pregătire superioară teologică şi eventual juridică, şi anume câte unul de fiecare mitropolie.

Art. 265. Membrii se vor numì de către Sf. Sinod, după propunerea mitropoliilor respective, pe termen de 6 ani. Ei pot fi numiţi din nou.

Pe lângă cei 5 membri ordinari vor fi numiţi, în acelaş mod şi în aceleaşi condiţiuni şi termen, 5 membri supleanţi.

Art. 266. Unul dintre membrii ordinari este desemnat preşedinte de către I. P. S. Patriarh.

Art. 267. Consistorul spiritual central are în competinţa sa toate afacerile disciplinare şi judecătoreşti venite pe cale de recurs dela consistoriile spirituale mitropolitane. (Urmează)

„FRĂŢIA“, institut de credit şi economii, soc. anon. în Sighişoara.

Nr. 115/1928. (25) 1—1

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «FRĂŢIA» se învită la

a XXI-a adunare generală ordinară

ce se va ţinea în Sighişoara, **Miercuri, în 7 Martie 1928, la orele 10 a. m.** în sala Reuniunei Meseriaşilor şi Comercianţilor Români, Strada Regele Ferdinand No. 69 cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Raportul şi propunerea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de cenzori cu privire la Bilanţ şi Contul Profit şi Perdere pe 1927; distribuirea profitului net şi darea absolutorului pe anul de gestiune 1927;
3. Fixarea marcelor de prezenţă;
4. Schimbarea Art. 53 din statute;
5. Alegerea definitivă a 2 membri în Consiliul de administraţie şi 1 membru în Comitetul de censori;
6. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotenţiaţi, sunt rugaţi să-şi depună acţiunile la cassa institutului din Sighişoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual şi actele de plenipotenţă cel mult până la 6 Martie 1928 ora 12 din zi.

Dacă numărul acţionarilor prezenţi, sau al acţiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ţinea mai târziu cu 1 oră în localul şi cu programul sus indicat.

Sighişoara, la 4 Februarie 1928.

Consiliul de administraţie.

Contul Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1927

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar . .	246.915 —		Capital social		1,500.000·—
Efecte în depozit . .	50 000·—	296.915·—	Fond general de rez.	245.765·—	
Efecte de primit:			Fond special de rez.	23.565·—	
Efecte în portofoliu	2 078.170·—		Fond de pensiuni . .	12.000·—	281.330 —
Efecte reescontate .	1,365 500 —	3,443 670·—	Depuneri spre fructificare . . .		4,828.528·—
Împrumuturi cambiale cu acop. hip.		1.950 600·—	Conturi-Curente creditoare . . .		101.560·—
Împrumuturi hipotecare		800.760·—	Reescont la bănci		2,472 500·—
Împrumuturi pentru mica industrie		500 000·—	Dividende neridicate		18 966·—
Împrumuturi cu giranţi		261.310·—	Ordine de plată		10.000·—
Conturi-Curente debitoare . . .		1,512 196·—	Dobânzi transitorii		80 683·—
Diverse conturi		60 959·—	Beneficiu net		324.171·—
Acţiuni diverse		102.200·—			9,617.738·—
Casele institutului		656·129·—			
Mobilier		23 999·—			
		9,617.738·—			
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Efecte depuse reescontate . . .		2 717.438·—	Deponenţi de efecte		2,717,438·—
		12,335.176·—			12,335 176·—

Contul Profit şi Perdere

Debit			Credit	
Dobânzi plătite		386.168·—	Dobânzi, Comisioane şi diverse beneficii	1,193 572·—
Cheltueli generale:				
Salarii	255 750·—			
Cheltueli de adm.	133 625·—			
Impozite	93 858·—	483 233·—		
Beneficiu net		324.171·—		
		1,193.572·—		1,193.572·—

Sighişoara, la 31 Decemvrie 1927.

(s. s.) **Ioan Pavel**, pt. director executiv. (s. s.) **Aurel Morariu**, contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

(s. s.) **Dr. Ştefan Chelemen**, preş. (s. s.) **Aurel Stoicoviciu**, vice-preş. (s. s.) **Dr. Victor Ştirbeţiu**
(s. s.) **Valeriu Cosma** (s. s.) **Nicolae Glăjea** (s. s) **Stefan Colceriu**

Subsemnatul comitet am examinat conturile de faţă şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Sighişoara, la 4 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

(s. s.) **Romul Constantinescu** (s. s.) **Ioan Bendorfian** (s. s.) **Ioan Savu**
(s. s.) **Gheorghe Colceriu** (s. s.) **Teodor Stoica**

Nr. 5/1928. (22) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică un nou concurs, pe baza ordinului Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 12156/1927, pentru întregirea parohiei de cl. II. **Baciu (Bacifalău)**, din protopopiatul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela publicarea lui în ziarul oficial Telegraful român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafă dela stat.
2. Venitele stolare.
3. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un adaus de 4 jug. loc arător dat din pământul Bisericei.
4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, în Biserica din Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice în Biserică.

Cererile însoţite de toate documentele se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, în 4 Ianuarie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 16/1928. (16) 2—3

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Sebeş, judeţul Alba, se publică concurs.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Sebeş, până la 1 Martie a. c. având să prezenteze şi schiţe şi modèle referitoare la executarea lucrării. Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege şi va încheia contract cu care va voi dintre concurenţi. Spese ori despăgubiri pentru prezentare la faţa locului, ori pentru schiţe şi modèle nu se plătesc.

Informaţiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Sebeş, la 30 Ianuar 1928

Preş. cons. parohial:
Sergiu Medean
protopop.

Nr. 410/1927. (15) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Valeriu Popoviciu din parohia de clasa a III-a **Sibiel**, protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, precum şi jumătate din venitele stolare ale parohiei.

Până când însă postul de capelan va fi recunoscut şi dotat din partea statului, parohul Valeriu Popoviciu este dator să plătească dânsul capelanului equivalentul salarului dela stat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal şi se vor prezenta în comună spre a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 15 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial din Sibiel.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 17/928. (19) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lupu** clasa III-a, din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială veche 3 jugăre 1100 stânjini □ şi deocamdată 2 jugăre în arândă fortată dela reforma agrară, precum şi curtea parohială.
3. Stola obişnuită, câte 1 ferdelă cucuruz şi una zi de lucru dela 36 familii.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin legal, oficiului protopopesc Mercurea (jud. Sibiu) şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Lupu, la 7 Ianuar 1928.

Nicolae Secaşanu
adm. paroh.

Aurel Isailă
epitrop

Văzut:

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 52/928 pprsb. (17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din tractul Zarand se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Birtin**	parohie	de	cl.	III
2. **Blăjeni-Criş**	„	„	„	II
3. **Blăjeni Grosuri**	„	„	„	III
4. **Bulzeştii de sus**	„	„	„	III
5. **Ribicioara de sus**	„	„	„	III
6. **Tomnatecul de sus**	„	„	„	III
7. **Zdrapţi**	„	„	„	III

Venitele la toate parohiile sânt cele fasionate în coala B, anume: salarul dela stat şi stolele îndatinate. In parohia Bulzeştii de sus, preotul are case parohiale şi grădină corespunzătoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 16 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Zarand.

Alex. Fugătă
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.